

κουρσάρων οι πρώτοι τους κάτοικοι είχαν χτίσει τις φωλιές τους, μακριά άπάνω σε γκρεμούς και σε βράχους, και τα παιδιά τους, που τους έρχονταν καθό ν' αφήσουν τα σπίτια που γεννήθηκαν κι' ανατροφή καν, Ήξακολούθησαν εκεί να μένουν. Κ' είναι χτισμένη στο μέρος που ήταν η παλιά Πάρο, και που σώζεται ένα πελώριο άρχαιο κάστρο.

Η Πάρο φημιζότανε τότε για «τά αιμένα», τα κόκκινα δηλ. σύκα της, —σήμερα έχει ώραία ρόδια— για τα ώραία της μάρμαρα, που βγαίνουνε στο βουνό Μάρπησσα, και για τους δίκιους κατοίκους της που τους βάζανε στα γειτονικά νησιά κριτάδες «καταρτιστήρας» για να λύσουνε τις κρισολογίες που άναμεταξύ τους είχαν.

Άλλ' οι Παριανοί άποχτήσανε κατόπιν κακή φήμη, κ' η έλληνική γλώσσα έφκιασε το ρήμα «άναπαριάζειν» για όσους δέν κρατούσαν το λόγο τους. Γιατ' ύστερα άπ' τα Μηδικά, που πολεμήσανε στο Μαραθώνα με τους Πέρσηδες, τους πολιορκήσαν οι Άθηναίοι για τιμωρία τους, κι' αυτοί βλέποντας την άδυναμία τους συζωνήσανε να παραδοθούν, αλλά σαν είδανε μεγάλη φωτιά στη Μύκωνα και νομίσανε πως έρχόντανε οι Πέρσηδες να τους βοηθήσουν, το γυρίσανε και δέ θέλουν ν' άκούσουνε πιά κουθέντα για παράδοση. Η τύχη όμως τόφερε να μήν πάθουν τίποτε, γιατί φοβερή φουρτούνα κατέστρεψε τών όχτρών τους το στόλο, κι' άπ' αυτή την περίσταση ο Μιλτιάδης, που ήταν ο άρχηγός τών Άθηναίων, έπεσε στών πατριωτών του τή όχτρητα. Άλλά δέν έγλύτωσαν και τους ύπόταξιν ύστερα ο Θεμιστοκλής, γιατί στη ναυμαχία της Σαλαμίνας, πολεμήσανε με το Ξέρξη το μέρος.

*

Η Πάρο είχε δυό λογιώνα μάρμαρα, ένα που χρησίμευε στους άρχιτέχτονες, κι' άλλο στους άγαλματοποιούς. Τα μάρμαρα αυτά λεγότανε λυχνίται, άπ' τα λυχνάρια που φωτίζανε τους μαρμαράδες σαν τάβγαζαν και τα βρίσκουνε σήμερα στα ύπόγεια νταμάρια. Με Παριανά μάρμαρα γινήκανε οι Ήξακουστότεροι ναοί τών άρχαίων, ο ναός του Άσκληπιού στην Πάρο, ο ναός του Άπόλλωνα στη Δήλο και τόσοι άλλοι. Παριανός είναι κι' ο μεγάλος Πραξιτέλης. Και σήμερα η Έγγλέζικη εταιρία τών μαρμάρων έκαμε μεγάλα έξοδα για να βγάλη Παριανά μάρμαρα κ' έφκιασε και την άποβάθρα του λιμένα, αλλά δέν ξέρω γιατί σταμάτησε η δουλειά, άφου ξόδεψε

για προπαρασκευαστικές εργασίες περισσότερα άπό ένα εκατομμύριο δραχμές.

Άντίπαρο Όχτώβρης. 1906.

Άπ' την Πάρο με το καικι σέμισή ώρα πετάχτηκα στην Άντίπαρο—την Όλιάρων τών άρχαίων—νησί που χωρίζεται άπ' αυτή με βαθειά θάλασσα. Έχει ένα μονάχα χωριό, μεταλλεία άπό σίδηρο κ' είναι γνωστή στους Ξένους έδώ και πολλούς αιώνες άπ' τή βαθειά σπηλιά της, που έρχονται πολλοί κάθε χρόνο περιηγητάδες και τή βλέπουν.

Η πόρτα της σπηλιάς είναι κοντά στο μεταλλείο, σε βουνό ψηλό 164 μέτρα και ως τέσσερα χιλόμετρα μακριά άπ' το χωριό, κ' έναμισυ άπ' τή θάλασσα. Είναι στην Πάρο έπίτηδες όδηγοί για να παίρνουνε τους Ξένους και τους κατεβάζουσε σ' αυτή. Γιατί το κατέβασμά της δέν είναι και τόσο εύκολο. Έχει δρόμο στενό, και σε δυό μεριές τόσο κατηγορικό και επικίνδυνο, που πρέπει κανείς να δεθη για να μήν παραπατήση και πέση στους βαθειούς γκρεμούς που είναι στο δεξιό πλάγι του, αλλά παρακάτω γίνεταί άλαφρότερο το κατέβασμά του. Όλοι οι περιηγητάδες γράφουνε πως τή σπηλιά αυτή είναι μια άπ' τις εύρωχρότερες, ώραϊότερες και πλουσιώτερες σε σταλαχτίτες και σταλακτιτίτες σπηλιές του κόσμου. «Έκει μέσα σε βρεθεί κανένας, γράφει ένας περιηγητής, νομίζει πως είναι στη σπηλιά της Θέτιδας, όταν έγίγρταζε τους γάμους του Πηλέα». Και το άξιοπεριεργότερο πράμα σ' αυτή είναι ένας μεγάλος σταλακτιτίτης, που βρίσκεται στη μέση μιανού μεγάλου ύπόγειου δωματίου, που μοιάζει με εκκλησίτσα και τον όνομάζουσε βωμό άπ'τά 1673 που ο Nointel, πρέσβης της Γαλλίας στην Πόλη, έκαμε κεί τή μεσουύχτια γιορτή τών Χριστουγέννων κ' έγραψ' άπάνω σ' αυτόνε με την ύπογραφή του.

HIG IPSE CHRISTUS ADEVIT
EIUS NATALI DIE MEDIA NOCTE CELEBRATO
MDCCLXXIII.

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΝΟΥ

“Ο ΝΟΥΜΑΣ”

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Για την Ελλάδα Δρ. 10.—Για το Έξωτερικό Φρ. 29. 10.

20 λεπτά το φύλλο λεπτά 20

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ. Στα κιάσκια (Σύνταγμα, Όμόνοια, Έθν. Τράπεζα, Ύπ. Οικονομικών, Σταθμός Τροχιάδρου (Άκαδημία), Βουλή, Σταθμός ύπόγειου Σιδηρόδρομου (Όμόνοια), στο καπνοπωλείο Μανωλακίκη (Πλατεία Στουρνάρα), Έξάρχεια, στα βιβλιοπωλεία «Έστία» Γ Κολάρου και Σακέτου (άντικρου στη Βουλή).

Η συντρομή πλερώνεται μπροστά κ' είναι ένός χρόνου πάντα.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Μιά νίκη του τύπου μας—Ο μεγάλος προσιάτης της Έθ κ τ ι κ ης και του Άπαρ έ μ φ α τ ο υ.—Γιαννοπουλισμοί—Άπεργία κ' έπανόσταση.

ΕΝΑΣ βουλευτής κ' άξιωματικός του Ναυτικού, ο Μιαούλης, μπάτσισε μέσα στη Βουλή έναν άλλο βουλευτή, το Ραδινό. Ο Ραδινός την άλλη μέρα δήλωσε στις φημερίδες πως κι αν μπατίστηκε δέν καταδέχεται να μονομαχήσει με το Μιαούλη, κι ο Μιαούλης τον κάλεσε ήμέσως σε μονομαχία, στέλλοντάς του για μάστιγες δυό άξιωματικούς, το Ζυμβρακίη και τον Τυπάλο. Οι μάστιγες, επειδή δέν τή καταφέρανε να πιτύχουνε πουθενά το Ραδινό, που μπορεί και να κρυβότανε, δημοσιέψανε σ' όλες τις φημερίδες μια όχι και τόσο σεμνή διατριβή και τονε χειροτονούσανε με δαύτη άτιμο, άναντρο και δέν ξέρουμε τί άλλο άκόμα.

Νά, τα Ιστορικά της περιήμης αυτής υπόθεσης που άναστάτισε άλλάκαιρο τον Άθηναϊκό τόπο την περασμένη βδομάδα. Ο τύπος μας αυτή τή φορά πρότει ναν το μοιγήσουσε φέρθηκε τιμια και παλημαρία. Κοιμήθηκε τή διατριβή που δημοσιέψανε οι δυό άξιωματικοί, τους άπόδειξε πόσο άπιστοκρατωτικό κι άνήμπο ήταν το φέρσιμά τους, διαμαρτυρήθηκε, αντιπροσωπεύοντας άλλάκαιρη την κοινωνία, για τους τέτοιους ταξταρισμούς κ' έβαλε, με λόγια λόγια, τα πράματα στη θέση τους.

Η διαγωγή αυτή των Άθηναϊκών τύπων πρότει ναν του λογαριαστεί στο πασαπολύ ήταχο ενεργητικό του, κι άξίζει ναν του είνκηθουμε τέτοιες τιμημένες νίκες ναν τις κερδίζει συχρότερα.

*

η Κατινούλα για να δη πως γλυτώνει κανείς κι άπό την κόλαση. Άρπαξε άμέσως κι ο Άντρέας την άφορμή για να γλυτώση τώρα κι άφτός.

—«Κατινούλα μου, αν είναι και πάλι να χειρουργηθής, θα χειρουργηθής έδώ, στο Χαμονοκόρφι στο Μπ... έγώ δέ θα σε Ήνακπάζω».

—«Άμέ τα έξοδα δέν τα λογαριάζεις, άφέντη; Άρκετά σάς κόστισα. Φτάνει μας».

—«Τήν ήσυχία μου θα μου κοστίσης, ά γίνη εκεί κάτω. Ά θές έδώ, και σήμερα του γράφω».

Νά μη θελήση, άφου ήθελε ο άφέντης; τον παρακάλεσε να γράψη. Τον άρπαξε άμέσως το λόγο που του ξέφυγε. Έγραψε ο Άντρέας. Πρόθυμος ο κ. Σεβιλάς. Του άπάντησε πως την τρίτη, δέκα έννια, είναι λείτερος κ' έρχεται μ' όλα τα χρειάζόμενα σπίτι τους.

Ο Άντρέας άπό τις τέσσερις ως τις δεκαεννιά, σά να ζούσε και να μη ζούσε. Σίγουρος πως θα κολουθήση δυστύχημα. Σίγουρος πως η Κατινούλα δέ θάντζη. Τί περίεργο πράμα στον άθρωπο ή πεποίθηση! Πεποίθηση πως με το χειρούργημα θα ποσφραγίση πιά τή γιατρεία της, είχε μέσα της η Κατινούλα. Ο Άντρέας είχε την πεποίθηση, στα σπλάχνα βίζωμίνν, πως το χειρούργημα δέ θα πετύ-

χη Κρύφιο προήμνομα και στους δυό, επειδή κ' οι δυό τους είχανε δίκιο. Το χειρούργημα έμελλε να πετύχη για την Κατινούλα· η ταραχή κατακλόνισε στα σύβάθα του τον Άντρέα.

Την τετάρτη, δεκαεννιά, παρουσιάστηκε χαρούμενος ο κ. Σεβιλάς, γραμμή άπό το Μπ..., με το ιδιοκίνητό του κουβάλησε μαζί του οτι φαντάζεσαι ως και το τραπεζοάνιδο της Κλινικής με τον άσπρο του το μουσαμά. Έφερε κ' ένα γιατρό, την κ. Μπόννη, για το χλωροφόρμημα. Του συγυρίσανε πίτηδες μια σάλα μεγάλη στο ζοχικό τους· ο κ. Μαλαμής φρόντισε για την άντισηψία κι όλα τάντισηψιακά. Ένέργησε πιά κ' η κανονικάδα του Άντρέα, που σε τέτοια περίσταση ζυπνούσε, για τις παραμικρές λεφτομέριες.

—«Καλέ, τί παράπονα έχετε, κ. Όλπιέρη μου; του έλεγε ο κ. Σεβιλάς. Για στοχαστήτε! Το Μάρτη, κατοισρντισμένη και σήμερα χειρουργείται! Συφέρνει, συφέρνει, κ' έννοιξ σας!»

Στο Μπ... ο Άντρέας, ένώ του χειρουργούσανε το παιδί του, πρόπερσι, και φέτος άκόμη, ένώ του Χριστού, της κοιτάζανε τή φούσκα, τραβιότανε και δούλεβε σε μια κάμαρα. Τώρα δέ θελήσε. Θέλησε να παραβρεθη κι άφτός, άπό το φόβο κι άπό τή βεβαίό-

τητα πως άμα η Κατινούλα χλωροφορηθής, άμα σφαλοίξη τα ματια της, δέ θα τάνοίξη πιά. Στα μάτια της καρφωμένα και τα δικά του, δυο βόσταξε το χειρούργημα, δέν πρόσεξε ο Άντρέας σε τίποτις άλλο, δέν είδε τάριστούργημα του Σεβιλά, το λίγο αίμα που έχυσε, την τέχνη του να μαζώνη, να κόψη άπό δώ, να κόψη άπό κεί, να θανείζεται, καθώς τή ξηγούσε, σαρκούλες άπό τα περιτόπια, για να τις συββάψη, για να της ξαναφτείσκη το διάφραγμα, να της κάμη μια ούρήθρα. Οτι χάλασε η άκανονισιά, το δημιουργούσε με τα χέρια της η έπιστήμη.

—«Βλέπετε, του λέει ο κ. Σεβιλάς, όταν τή μετακομίσανε στην κάμερή της, βλέπετε τα βλέφαρά της. Σκύψτε κομματάκι, γιατί σας κατάλαβα· μήν άνησυχάτε, το μαθράδι άφτό που γυαλλίζει, θα πη ζωή».

Ζωή! Τόντις. Τάνοιξε τα βλέφαρά της κατόπι άπο μια ώρα κι άνάτειλε ο ήλιος.

Ένοείται πως μ' άφτό δέν ήσυχασε ο Άντρέας. Έπρεπε η Κατινούλα να μείνη άκίνητη κοντά ένα μήνα. Δέν ξέρανε κιάλας αν το ράψιμο θα πιάση. Έρχότανε κάθε μέρα ο κ. Μαλαμής. Η άββωστη κάθε μέρα καλήτερα. Παρηγορήθηκε πιά ο κανονι-

ΝΑ και το κομμάτι από τη διαθήκη του «εθνικού ευεργέτη» και «πολέμιου της ρουτίνας» Σεβαστόπουλου που βάλθηκε, πεθαίνοντας, ν'αναστήσει τις εύκτικές 'και τ' απαρύμματα.

«Καταλείπω εις το Πανεπιστήμιον 30 χιλ. φράγκα. Ο τόκος του ποσού τούτου θα χρησιμεύση ως βραβείον διαγωνίσματος άπαξ του έτους τελουμένου αποκλειστικώς μεταξύ των μαθητών πάσης κοινωνικής τάξεως. Το διαγώνισμα τούτο σκοπόν έχει την μόρφωσιν της σημερινής ελληνικής γλώσσας και την κατά το έρικτον προσέγγισιν προς το ώριον ύφος των άρχαίων λαμπρών συγγραφέων μας, διά το σύντομον και εύκρινες, διά της χρήσεως άπαρεμφάτων, εύκτικώς έγκλίσεως και του μέλλοντος χρόνου».

‘Ο «πολέμιος» της ρουτίνας ξεχασε τους ύπερσυντελιούς. Σά να λέμε, τους αποκλήρωσε. Γιατί αυτό το άδικο;

ΚΑΙΝΟΥΡΙΟ βιβλίο του Περικλή Γιαννόπουλου βγαίνει σε λίγες μέρες, «Έκκλησις προς το Πανελλήνιον κοινό», καθώς το λέει, βιβλίο πολυμικρότατο κ' επαναστατικότατο και στη γλώσσα και στις ιδέες. Μπορεί να μας βρίζει και στο καινούριο βιβλίο του ο Γιαννόπουλος, καθώς μας έβριζε και στο πρώτο, μ' αυτό δε μας αποδίδει, αφού είδαμε τα δυο πρώτα τυπογραφικά φύλλα, να μολογήσουμε πως το βιβλίο του έχει πολλές και πικρότατες αλήθειες.

Σ' ένα μέρος δίνει τον ακόλουθο έρσισμό: «Η μόνη διαφορά που ύπάρχει μεταξύ Τούρκου και Καλόγαρου, είναι μόνον ότι ο ένας φορεί μαύρο κι ο άλλος κόκκινο φέσι». Κι άλλου πάλι, βουρδουλίζοντας άλόγητα την ψευτιά μας, φωνάζει:

«ΕΛΛΗΝΑΒΕΣ Μπακαλευμένοι παντού της Γης, αν οδεν ξαναβρεθείτε γλήγορα σε άνάλογον ύψηλή με πτη Βυζαντινή Θεία: ΕΙΣΘΕ ΧΑΜΕΝΟΙ.

«Δέν είνε στο χέρι Σας να εκλέξετε τίποτα. Η θα είσασθε εις την πρώτη Γραμμή του Πολιτισμού, μεταξύ των «Πρώτων Πρωταγωνιστών ή στον ΠΑΤΟ της Οικουμένης κ' ο κάθε Βούλγαρος θα καθύλακίζει τον Έλληνα» για να κάμη το όρσμο του, σά γυδουράκι για περίπατο.

«Μή μουχρίζετε. Διά να Σωθείτε πρέπει να ταπεινωθείτε μόνο: Σας, να απογυμνωθείτε μόνοι Σας από όλες τις Ψευτιές και τα Φούμαρα και να ιδείτε αληθινά και καταβάθα τα τρισελευνά Σας ΧΑΛΙΑ και την ΚΑΤΑΝΤΙΑ της Φυλής.

«Από της Ιτώσεως της Ηόλεως, Μοιρολογάτε Έθνη» κώς και κάνετε τις δουλίτσες Σας περίφημα 'Ατομικώς. «Από δε της Έλευθερώσεως της Έλλαδούλας, έφορτώσατε τα πάντα στο Χάρτινο αυτό Κοκοράκι και πάλι κάνητε τις δουλίτσες Σας. Δηλαδή: και πάλι και μόνο «ΜΠΑΚΑΛΕΥΕΣΘΕ.

«Μισήστε, μισήστε (φωνάζει σ' άλλη σελίδα) τους ανθρώπους που θα βελήσουν να σης άνοίξουν τα μάτια, αλλά γίνετε σεις ΑΝΘΡΩΠΟΙ».

Το βιβλίο του Γιαννόπουλου έχει άρκετά πράματα μέσα

για να θυμώσουν οι Ρωμιοί. Μά οι Ρωμιοί δε θυμώνουν. Κι αυτό είναι το άπελπιστικώτερο.

ΕΠΙΤΕΛΟΥΣ θα γίνει σιδηρόδρομος στη Σπάρτη, που δε θα γινότανε ποτέ αν οι Σπαρτιάτες δε σηκωνόντουσαν όλοι στο ποδάρι και δε δηλώνανε ρητά: 'Η σιδηρόδρομο ή επανάσταση—και θα γίνει, φαινεται, δικαστικό μέγαρο της προκοπής στην Άθήνα, που δε θα γινότανε ποτέ αν οι δικηγόροι δεν άπεργούσανε.

Έκει, βλέπετε, φτάσανε πιά τα πράματα. Για ό,τι μας χρειάζεται, δυο μέσα έχουμε: την Άπεργία και την Έπανάστασιν. Έμεις δε φταίμε γι' αυτό: οι άρμόδιοι με την άδιαφορία τους μας τα διδάξανε κι ως τα χαμαρώνουν τώρα.

ΣΥΧΡΟΝΑ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΜΙΣΤΡΙΩΤΗ

Με γλώσσα κλασικώτατη μάς είπες πάλι τώρα πως σέρνουμε προγονικά της λεβεντιάς τη ράτσα. Όμως τη γνώμη ήλλαξες αυτή την ίδιαν ώρα, ή λίγο στοχαζόσουνα την εδική σου φάτσα.

ΤΟΥ ΧΑΤΖΙΔΑΚΗ

Τη σόλοικη ύποστυχική που σούβρηκεν ο Πάλλης στο ράφι του γραφείου σου τουρσί να τήνε βάλγης, και σά συγγράρεις, ό σοφέ, τα γλωσσικά σου ψήματα ρίγνε της λίγα βλέμματτα.

ΤΟΥ ΓΑΡΔΙΚΑ

Το άστρο σου το τρομερό για του Φωκά το γράμμα, κατάφερε και φανερά να δείξη ένα πράμα, Στα τόσα ξεκαθιστικά στα νόστιμα τα τόσα πιά σε χυδαίο στην ψυχή, απ' όσο αυτόν στη γλώσσα.

ΤΟΥ ΦΑΡΑΝΤΑΤΟΥ

Έσθ κατακεραυνώσας τους δημοτικιστάδες λέγοντας λόγια φοβερά προς τις Άρσακιδάδες. Και τόσο σε πιστέψανε που πήραν τη βλακεία σου και σου την κλασεικέψανε.

P. Γκ.

ΒΟΑΤΑΙΟΥ

Ο ΜΙΚΡΟΜΕΓΑΣ

Φιλοσοφική ιστορία

ΚΕΦ. Α'.

Ταξίδι ενός κατοίκου του κόσμου του Σειρίου στον πλανήτη Κρόνο.

Σ' έναν από τους πλανήτες που γυρίζουν γύρω στο Σειριο είτανε ένας νέος πολύ καθώς πρέπει, που είχα την τιμή να τον γνωρίσω τελευταία, που έπε-

σκέφτηκε τη μερμηγκοφωλιά μας. Τόνομά του είτανε Μικρομέγας, όνομα που ταιριάζει πολύ σε όλους τους μεγάλους. Το άνάστημά του όχτώ λεύγες, έννοω δηλαδή είκοσιτέσσερεις χιλιάδες γεωμετρικά βήματα από πέντε ποδάρια το καθένα.

Μερικοί μαθηματικοί, άνθρωποι πάντα χρήσιμοι στο κοινό, θα πάρουν άμέσως την πέννα και θα βρουν ότι, αφού ο κύριος Μικρομέγας, κάτοικος της χώρας του Σειρίου, είτανε απ' το κεφάλι ως τα ποδάρια είκοσιτέσσερεις χιλιάδες βήματα, που κάνουν είκατόν είκοσι χιλιάδες βασιλικά ποδάρια, και αφού έμεις οι πολίτες της Γης είμαστε μόνο πέντε ποδάρια και η σφαίρα μας έχει ένιά χιλιάδες λεύγες περιφέρεια, θα βρουνε λοιπόν, ότι πρέπει χωρίς άλλο ή σφαίρα που τον έγέννησε να έχη σωστά είκοσιένα εκατομύρια είξάκοσες χιλιάδες φορές, μεγαλήτερη περιφέρεια από τη μικρή μας Γη. Πράμα πολύ άπλό και πολύ συνειδημένο στη φύση. Τα κράτη μερικών κυριάρχων της Γερμανίας ή της Ιταλίας, που μπορεί κανείς σε μισή ώρα να κάμη το γύρο τους, άμα τα συγκρίνουμε με την αυτοκρατορία της Τσερκίας, της Ρωσίας ή της Κίνας, μας δίνουν μίαν άδύνατη εικόνα των μεγάλων διαφορών που βρίσκουμε στα πράματα της φύσης.

Και αφού το άνάστημα της Έξοχότητάς του είναι όπως είπα, όλοι οι γλύφτες και οι ζωγράφοι μας θα παραδεχτούν, ότι ή μέση του πρέπει να έχη γύρο πενήντα χιλιάδες βασιλικά ποδάρια: ένκι: μιά καλή άναλογία.

Όσο για το μυαλό του, ένκι ένα απ' τα πιο καλλιεργημένα που έχουμε. Είρει πολλά πράματα, μερικά τάχει: εύρει μόνος του. Δέν είτανε άκόμη διακόσιων πενήντα χρονών, σπουδαζε, όπως ένκι ή συνήθεια, στο Λύκειο των Γεζουιτών του πλανήτη του, όταν ήρε με το μυαλό του περισσότερο από πενήντα θεωρήματα του Έυκλείδη. Δεκαοχτώ περισσότερα από το Βλάσιο Πασκάλ, ο όποιος αφού ήρε τριανταδύο παίζοντας, καθώς λέει ή άδερφή του, έγινε ύστερα μέτριος μαθηματικός και πιο μέτριος μεταφυσικός. Άπάνω στη τετρακόσια πενήντα του χρόνια, καθώς τέλιωνε την παιδική ηλικία, άνάταμε κάτι μικρά έντομα που δέν έχουν είκατό ποδάρια διάμετρο και που δέν είναι όρατά με τα κοινά μικροσκόπια. Άπ' αυτήν τη μελέτη είκαμε ένα βιβλίο πολύ περίεργο, αλλά το βιβλίο αυτό του έβγαλε δουλιές. Ό μωφτής του τόπου του, φοβερός μικρολόγος και τέλεια άγράρματος, ήρε μέσα ιδέες ύπο-

κός ο άνθρωπος με μια σκέψη παράξενη: το περσικώνο καλοκαίρι φύγανε από το Χαμονοκόρφι τις είκοσι του Σταδρού, ξαιτίας του Πχόλου κ' είτανε άταξία: το μετάνοισε τότες ο Άντρέας κ' έλεγε πως να μη φέβγανε, θα παίρνανε τα πράματα τον ίδιο το δρόμο. Νά που φέτο χειρουργήθηκε τις δέκα έννιά:λοι πόν άδύνατο να φύγουνε πέρωρα, κ' έτσι μπαίνανε λι σε τάξ η.

Φτάσανε στο Παρίσι κεριακή, τις είκοσι μιά του Άη Δημήτρη. Του φάνηκε αλήθεια σά ναρμένιζε πιά στώνειρεμείνα, στο πωθητό του το λιμάνι, που στο Μπ... τόσες φορές το θεωρούσε από μακριάθε, γιατί στο Μπ... ο καημένος τί ποθούσε και τί ταξίδι: ζήλεμένο έκανε ή έλπίδη του τ'α νερά, όταν τα βωτούσε, όταν τα περκαλούσε κ' έπειτα γύριζε στις Κκατινούλας; Κοίταζε κοίταζε τα νερά τα ζέστρωτα, για να του πούνε τί θάπογίγη και να τους πη πως να τον ταξιδίψουνε στο θέλουνε άλάργα, όσο ή μύρια του το θέλει, άκει να τονε φέρουνε πίσω στο έργαστήρι του μεζι με την Κατινούλα. Και στο τέλος τους φέρανε πίσω και τους δυο. Δέν ήξερε ο Άντρέας πως τ'ο άπόλησσε να βγη σε μεγαλύτερο ταξίδι. Τουλάχιστο χάρηκε το λιμανάκι του όλο το χειμώνα ίσα με τον Άπρίλη. Όπως το λαχταρούσε

τότες, τάπόλαψε το ερτύχημα το γλυκό να την έχη σιμά του ήματα πάντα, που λέει κι ο ποιητής. Το άπόγεμα, ταχτικά, έπρεπε ή Κατινούλα να κατεβη στο έργαστήρι του να καθήση από τις δυο στις τέσσερεις, σά δέν είχε μάθημα όζω, από τις τέσσερεις ήμιση στις έξη, σάν είχε, κάποτεσ και το πρωί, πριν από το πρόγεμα, όταν κρύωνε ο καιρός προς το σουρούπωμα. Συγύριζε, σκούπιζε τάγαπημένα της τα γραφεία, μα το περισσότερο έβραβε ή μπάλλωνε σε μιά καρεγλίτσα. Συχνοτύχαινε, ώρα να περάση, χωρίς να της μιλήση, χωρίς κ'ένε να γυρίση ο Άντρέας να τη δη. Μόνο ή παρουσία της του φαινότανε σά χάδι, σά βοήθεια. Ο Άντρέας βλήθηκε με τα σωστά του να τελειώση το βιβλίο που το είχε αρχινημένο εδώ και δυο χρόνια, την ψυχολογική του τη μελέτη άπάνω στο λατρεμένο του το Σοφοκλή. Το κουβαλούσε ο κακόμοιρος από το Παρίσι στο Μπ..., από το Μπ... στο Παρίσι, από το νοσοκομείο σπιτι, από την Κλινική στο ζοχικό του. Δέν πήγε χαμένος ο κόπος, δε χάσομέρησε ο σοφός ο άνθρωπος, καθώς θα το νόμιζε ίσως κανένας. Σοφός άνθρωπος, του άζιζε τόνομα. Πριν άβρωσθήση όμως ή Κατινούλα, ο Άντρέας τόντις άλλο δέν είτανε περά σοφός: τώρα, με την άβρωστία, έγινε άνθρωπος και μπο

ρούσε να καταλάβη τον άνθρωπο, να καταλάβη το Σοφοκλή. Ένοιωσε καταβάθα την άθροποσύνη του ποιητή του: με την κανονική, με την άπτηρή τη μέθοδό του, μελετούσε το κείμενο λέξη για λέξη: μα ή λέξη του ζάνοιγε, του φώτιζε την ψυχή, και το φως του έρχότανε από ένα πλάσμα ταπεινό, από μίαν άβρωστη δούλα, τ'ο έρχότανε από την Κατινούλα το φως.

Ο Άντρέας σά να είχε βιάση να περατώση το έργο του. Δούλεθε όλοένα κ' ένω δούλεθε, με την Κατινούλα στο έργαστήρι, του κάκου, έτρεμε ή καρδιά του, ήσυχία δέν του έφινε ή αγάπη - κι ο λογισμός. Ο λογισμός που τον έκανε ένω κάτω. Πώς, πώς να την αγαπή; Η ζωή του όλη στάθηκε ή άγχαπη της Όλιας. Πώς να γυρέθη άγαπη καινούρια; Τι θ'έλεγε ή Όλια; Τι θ'έλεγε κ' ή Κατινούλα; Έκείνο το χειμώνα έτυχε και κάτι που του σούβλισε άκόμη πιο βαριά τη συνείδησή του. Μιά κεριακή, τις είκοσι έφτά του Γενάρη, τάπόγεμα, ήρθανε να του μιλήσουνε μερικοί μαθητάδες, ήρθανε και βίζιτες: άργήσανε: δέν μπόρεσε ή Κατινούλα να κατεβη στο έργαστήρι την ώρα που συνήθιζε. Την έφερε στις έξη, αφού έφυγε ο κόσμος. Κ' έμεινε ως τις έφτάμιση. Την άβριανή, έβηξε, συνάχωσε. Ποιός τόφται-